

Warszawa, dnia 19 marca 2021 r.

Pan Jan Sarnowski
Podsekretarz Stanu

Ministerstwo Finansów
Ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

ASB Tax Sp. z o. o.
ul. Złota 59, 00-120 Warszawa, Poland
phone / +48 22 222 33 55
email / warsaw@asbgroup.eu
www.asbgroup.eu

Szanowny Panie Ministrze,

W związku ze ogłoszonymi pismem z dnia 17 lutego 2021 r. (sygn. PT9.8101.3.2021) konsultacjami podatkowymi w sprawie interpretacji pojęcia usług zarządzania funduszami inwestycyjnymi dla celów opodatkowania VAT, poniżej przedstawiamy nasze spostrzeżenia.

Mamy nadzieję, że okażą się one pomocne w trakcie dalszych Państwa prac..

Usługi zarządzania funduszami inwestycyjnymi, jak wskazano w zawiadomieniu o rozpoczęciu konsultacji podatkowych, nie zostały wyczerpująco określone w ramach unijnego prawodawstwa jak również na gruncie prawa polskiego. Jednocześnie, zgodnie z ukształtowaną linią orzeczniczą TSUE, „zarządzanie” w tym kontekście zostało określone jako autonomiczne pojęcie prawa wspólnotowego, wyłączając tym samym kompetencje lokalnych regulacji państw członkowskich UE do twórczego wpływania na jego rozumienie¹. Jest to zasadne z uwagi na specyfikę i cel Dyrektywy VAT², a więc zapewnienie wspólnego i harmonijnego stosowania przepisów dotyczących podatku VAT – nieuzasadnionym byłoby różnicowanie sytuacji podmiotów funkcjonujących w tożsamych stanach prawnych i faktycznych.

Usługi zarządzania obejmują spektrum usług związanych z administracyjnym zarządzaniem i prowadzeniem rachunkowości funduszy. Powinna je charakteryzować cecha bycia specyficznymi i istotnymi dla zarządzania funduszami. Należy wskazać, że zakres typowych czynności właściwych dla zarządzania funduszami inwestycyjnymi to nie tylko zarządzanie *sensu stricte*, ale również zespół czynności wspierających bezpośrednio związanych z usługą główną – jak wskazał

¹ Wyrok TS z 4.05.2006 r., C-169/04, ABBEY NATIONAL PLC, INSCAPE INVESTMENT FUND v. COMMISSIONERS OF CUSTOMS & EXCISE, ZOTSIS 2006, nr 5A, poz. I-4027, pkt. 43.

² Dyrektywa Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. U. UE. L. z 2006 r. Nr 347, str. 1 z późn. zm.).

NIP 5252531001 / KRS 0000423733

Spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, kapitał zakładowy: 5000 PLN. The company is registered in the National Court Register by the District Court of Warsaw, XII Economic Division of the National Court Register, share capital: 5000 PLN.

TSUE³ mogą to być m.in. usługi doradztwa inwestycyjnego w zakresie inwestowania w zbywalne papiery wartościowe. Również orzecznictwo Krajowej Informacji skarbowej potwierdza⁴, że do czynności zarządzania mogą wchodzić usługi wsparcia takie jak np. doradztwo prawne.

Czynności te nie wyczerpują jednak katalogu działań wykonywanych przez podmioty zarządzające funduszami inwestycyjnymi i portfelami funduszy inwestycyjnych. Do czynności tych należy przede wszystkim szereg działań pomocniczych z zakresu administracji i zarządzania, takich jak:

1. Doradztwo związane z pozyskiwaniem środków inwestycyjnych do funduszy, obejmująca również merytoryczną ocenę stosowanej przy tym strategii oraz wsparcie jej realizacji;
2. Doradztwo inwestycyjne;
3. Przeprowadzanie analiz sektorowych związanych z oceną perspektywiczności inwestycyjnej danych rynków w ujęciu branżowym czy też geograficznym;
4. Ocena stosowanych oraz potencjalnych modeli finansowych w kontekście już prowadzonych inwestycji oraz przyszłych inwestycji;
5. Zapewnianie wsparcia przy nabywaniu i zbywaniu inwestycji przez fundusze;
6. Ocena dokumentacji związanych z danymi inwestycjami, w tym przede wszystkim memorandumów inwestycyjnych, oraz ewaluacja prognoz finansowych;
7. Przeprowadzanie badań wyników inwestycji posiadanych przez fundusze wraz z oceną możliwości ich poprawy;
8. Doradztwo w zakresie możliwości zbycia inwestycji, w tym wsparcie w identyfikowaniu potencjalnie zainteresowanych nabywców oraz przeprowadzanie wyceny rynkowej wartości inwestycji i ocena opłacalności pod tym względem otrzymywanych ofert składanych przez możliwych nabywców – również wsparcie w procesie negocjacyjnym;
9. Pośrednictwo w dialogu między funduszami a ich uczestnikami, bieżące wsparcie merytoryczne podczas organizowanych spotkań z inwestorami,
10. Pozostałe doradztwo związane z zakupem, nadzorowaniem lub zbyciem inwestycji; są to czynności takie, jak wsparcie spółek portfelowych w zakresie:
 - a. ESG (tj. inwestowania w sposób, który uwzględnia czynniki środowiskowe (environmental), społecznej odpowiedzialności (social responsibility) oraz ładu korporacyjnego (corporate governance),
 - b. kontroli wewnętrznej,
 - c. digitalizacji procesów,
 - d. wsparcia prawno-podatkowego (w tym w zakresie raportowania MDR i RODO).
11. Doradztwo dotyczące opracowania budżetów i prognoz finansowych dla funduszy.

³ Wyrok TS z 7.03.2013 r., C-275/11, GFBK GESELLSCHAFT FÜR BÖRSEKOMMUNIKATION MBH v. FINANZAMT BAYREUTH, ZOTSIS 2013, nr 3, poz. I-141.

⁴ Np. interpretacja indywidualną z dnia 1 grudnia 2020 r. sygn. 0114-KDIP4-3.4012.478.2020.1.DS.

12. Doradztwo w zakresie przygotowania raportów okresowych dla funduszy.
13. Doradztwo w zakresie negocjowania umów (w tym ubezpieczeniowych) i wsparcie formalno-prawne dla funduszy.

Należy podkreślić, że opisane czynności stanowią bezpośrednie wsparcie eksperckie w pełnym zakresie funkcji funduszy. Związane są z oceną występujących ryzyk inwestycyjnych i potencjalnym ich ograniczaniem, co przekłada się na wymierne korzyści podmiotów zarządzających. Nie są to usługi, z których kierujący się racjonalnością podmiot zarządzający mógłby zrezygnować bez znaczącego wzrostu potencjalnych ryzyk. Są one więc nierozzerwanie połączone z zarządzaniem funduszami inwestycyjnymi – są to czynności specyficzne dla branży, a wykorzystywana wiedza ekspercka nie daje się łatwo przenieść w inny obszar. Realizowanemu w tym zakresie wsparciu należy nadać także przymiot istotności w kontekście decyzji podejmowanych w toku funkcjonujących procesów zarządzania.

Z tych względów wyszczególnione usługi powinny mieścić się w katalogu czynności zwolnionych z opodatkowania podatkiem VAT jako tożsame z usługą zarządzania zgodnie z art. 43 ust. 1 pkt 12 lit. a) i b). W świetle wskazanej argumentacji należy podnieść wniosek, że zwolnienie powinno mieć szeroki charakter, obejmując nie tylko czynności bezpośredniego zarządzania, ale także zarządzania w rozumieniu zespołu czynności i usług wsparcia w zarządzaniu funduszami inwestycyjnymi.

Wskazane wyżej czynności pomocnicze należą do częstych form działań, w ramach których podmioty zarządzające funduszami inwestycyjnymi mogą i wchodzić we współpracę z podmiotami trzecimi, pełniącymi wtedy funkcję podwykonawcy względem głównego podmiotu zarządzającego. W Polsce praktyką organów skarbowych jest zwykle aprobowanie stosowania zwolnienia od VAT wyłącznie w przypadku podmiotów bezpośrednio zarządzających funduszami inwestycyjnymi, natomiast gdy czynności zarządzania realizowane są przez podmioty trzecie, to zwolnienie co do zasady jest kwestionowane. W związku z powyższym podwykonawcy wykonujące usługi zarządzania na rzecz głównego podmiotu zarządzającego opodatkowują je według standardowej stawki 23%.

Wąska i niejednolita wykładnia zwolnienia z art. 43 ust. 1 pkt 12 lit. a) i b) ustawy o VAT powoduje, że obecność głównych podmiotów zarządzających funduszami w Polsce jest niewielka. Koszty tych podmiotów są bowiem wyższe o kwotę VAT od porównywalnych kosztów tej samej działalności w innych krajach UE, w których przedmiotowe zwolnienie interpretowane jest w znacznie szerszy sposób. W efekcie podmioty zarządzające funduszami pozostawiają w Polsce wyłącznie działalność związaną z wykonywaniem czynności pomocniczych. W takich warunkach stają się one przedmiotem eksportu usług do głównego zarządzającego za granicą i tam rozpoznawane są przez tego zarządzającego jako usługi zwolnione.

Takie działanie służy obecnie przede wszystkim ograniczeniu występującego w Polsce ryzyka podatkowego i związanych z nim kosztów. Tworzy ono jednocześnie sytuację nierównoważnej pozycji podobnych podmiotów polskich i zagranicznych, co może powodować wątpliwości odnośnie wypełniania wskazanego w Dyrektywie VAT kryterium pożądanej eliminacji czynników zakłócających warunki konkurencji oraz możliwości osiągnięcia neutralnych warunków konkurencji.

Takie działanie ogranicza również korzyści finansowe (w tym podatkowe), które polska gospodarka mogłaby odnosić w związku z obecnością głównych podmiotów zarządzających funduszami na terytorium kraju.

Zasadnym jest w tym miejscu wskazać, że w orzecznictwie TSUE rozpatrywane były stany faktyczne, w których usługi zarządzania funduszami inwestycyjnymi były podzlecane podmiotom trzecim i nie wpływało to w wyrokach negatywnie na ewentualną zasadność stosowania przedmiotowego zwolnienia.

Mając powyższe na uwadze – zasadne wydaje się, by czynności wspierające, związane z zarządzaniem funduszami inwestycyjnymi, a wykonywane przez podwykonawców – również korzystały ze zwolnienia z VAT.

Mamy nadzieję, że nasze uwagi okażą się pomocne.

Niniejszym wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych w związku z prowadzonym procesem konsultacji podatkowych w sprawie interpretacji pojęcia usług zarządzania funduszami inwestycyjnymi dla celów opodatkowania VAT.

2. przystąpienie

Jarosław Szajkowski
Tax manager
Doradca podatkowy, nr
wpisu 12353

jszajkowski@asbgroup.eu

tel. +48 570 400 673